

Képviselő-testületi előterjesztés

2018. március 28.

Tárgy: Döntés a Makó, belterület 051/9 hrsz.-ú ingatlanon álló egyházi kisépítmény helyi védelem alá helyezése kapcsán

Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet polgármester

Ügyiratszám: 1/298-1/2018/I.

Melléklet: Hatásvizsgálati lap, Rendelettervezet, Helyszínrajz; Helyi védelem alá helyezési kérelem; Értékvizsgálati munkarész és restaurálási terv; Az ügyben érdekelt szervek és hatóságok észrevételei

Készítette: Makói Polgármesteri Hivatal
Jegyzői Iroda Hatósági Csoport
Kaposta Áron
.....

Témafelelős: dr. Ákosi Ádám
csoportvezető
.....

Az előterjesztést látta: Tóth
.....
.....

Véleményezésre megküldve: minden bizottság

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

.....
dr. Bálint-Hankóczy Beatrix
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása:

.....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz: 1/298-1/2018/I.

Üi.: Kaposta Áron

Előterjesztés – rendelettervezet

Tárgy: Döntés a Makó, belterület 051/9 hrsz.-ú ingatlanon álló egyházi kisépítmény helyi védelem alá helyezése kapcsán

Melléklet: Hatásvizsgálati lap, Rendelettervezet, Helyszínrajz; Helyi védelem alá helyezési kérelem; Értékvizsgálati munkarész és restaurálási terv; Az ügyben érdekelt szervek és hatóságok észrevételei;

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

József Attila Városi Könyvtár és Múzeum azzal a kéréssel fordult Makó Város Önkormányzatához, hogy a Makó, külterület 051/9 hrsz.-ú ingatlanon - az Ószegedi út mentén - álló Vörös-kereszt építményt (egyházi kisépítmény) vonja helyi védelem alá. (A nevezett ingatlan az Önkormányzat tulajdona és bejegyzett telekalakítási eljárás van rajta folyamatban, melyet követően a keresztet magába foglaló földrészlet helyrajzi száma Makó, külterület 051/32 hrsz.-ra módosul) A kérelemhez csatolták az építmény ismertetésén túl, annak értékeit bemutató tanulmányt (értékvizsgálati munkarész) és a restaurálási tervet is, mivel a kereszt felújításra szorul.

Makó város helyi építészeti örökségének védelméről szóló 13/2006. (IV.27.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Rendelet) tartalmazza a védelem alá helyezési eljárás szabályait. A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 14.§ (2b) bekezdése értelmében „2017. december 31-ét követően településképi rendelet hiányában a helyi építési szabályzat vagy az építészeti örökség helyi védelméről szóló önkormányzati rendelet helyi építészeti örökség védetté nyilvánítását és védettség megszüntetését megállapító előírásait (...) 2018. december 31-ig lehet alkalmazni.

A Rendelet 5.§ (2) -(4) bekezdése szerint „Egyedi védelemre vonatkozó javaslatot tájékoztatás céljából meg kell küldeni az érdekelteknek, (...). A javaslattal kapcsolatban az érdekeltek 30 napon belül írásban észrevételt tehetnek. Az érdekeltek észrevételeiről a Képviselő-testületet tájékoztatni kell, továbbá a jóváhagyásra kerülő szabályozási tervnek tartalmaznia kell a helyi egyedi (...) védelem alatt álló objektumokat is.

A helyi egyedi védelem megállapítása esetén a Rendelet 6.§ tartalmazza az érdekeltek körét. Makó Város Jegyzője az ügyben érdekelteket megkereste, mely érdekeltek észrevételeiket a határidő letelte előtt megküldték.

A Rendelet 6.§ (1) bekezdése szerint a helyi védettség alá helyezés tényét (...) az érdekeltekkel közölni kell, melyet határozat formájában az elsőfokú építési hatóság közöl. Továbbá a 6.§ (4) bekezdése értelmében a helyi védelem tényét az ingatlan nyilvántartásba az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997.évi CXLI tv.17.§ (1) 16. pontja szerint egyéb építésügyi korlátozásként be kell jegyeztetni a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül, a "Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 13/2006 (IV.27.) önkormányzati rendelete alapján helyileg védett" megjegyzéssel. A földhivatali bejegyzés költsége – mintegy 6.600.- Ft - Makó Város Önkormányzata 2018. évi költségvetéséről, módosításának és végrehajtásának rendjéről szóló 1/2018.(II.08.) önkormányzati rendelete 10. melléklet 2. soron biztosított (beruházási tartalék).

A helyi védelem alá helyezés célja az értékes egyházi kisépitmény védelmének rögzítése és a felújítása érdekében benyújtandó pályázat sikere: a védettségről szóló határozattal az egykori keresztet állító Bálint Ferenc (1786–1861) leszármazottja, Tamásy Aladár (6900 Makó, Gárdonyi Géza u. 15.) pályázni kíván a Lechner Ödön Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit KFT. által kiírt Népi Építészeti Programra, melynek segítségével a kereszt restaurálási és felújítási munkálatait szeretné elvégeztetni. Tamásy Aladár érvényes bérleti szerződéssel rendelkezik a kereszt és szűkebb környezete vonatkozásában, mely alapján, mint az építmény használója kíván pályázni. A bérleti szerződés 7.) pontja értelmében Bérlő a bérleményen beruházást csak a Bérbeadó írásbeli hozzájárulásával végezhet. Szükséges tehát az Önkormányzat, mint Bérbeadó írásos hozzájárulása is az ügyben.

Tisztelt Képviselő-testület!

Fentiekre tekintettel javaslom a rendelet módosítását, és az alábbi határozati javaslatok elfogadását.

1. sz. HATÁROZATI JAVASLAT

- 1.) Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri Makó Város Jegyzőjét, hogy a Makó, belterület 051/9 hrsz.-ú ingatlanon álló Vörös-kereszt egyházi kisépitmény helyi védelem alá helyezésének tényét határozat formájában közölje Makó város helyi építészeti örökségének védelméről szóló 13/2006. (IV.27.) önkormányzati rendelet 6. § (2) és (3) szerinti érdekeltekkel, továbbá intézkedjen a helyi védelem megállapításának ingatlan-nyilvántartási bejegyzése iránt.
- 2.) A bejegyzés költsége Makó Város Önkormányzata 2018. évi költségvetéséről, módosításának és végrehajtásának rendjéről szóló 1/2018. (II.08.) önkormányzati rendelet 10. „Makó Város Önkormányzata 2018. évi cél- és általános tartalékok” című melléklet „Általános tartalék” soron biztosított.

Határidő: a döntés jogerőre emelkedését követő 30 nap

Felelős: jegyző

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal - Pénzügyi Iroda
- Makói Polgármesteri Hivatal – Jegyzői Iroda – Hatósági csoport
- Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, 5540 Szentés, Anna-liget 1.
- Csongrád Megyei Önkormányzati Hivatal – Megyei Főépítész, 6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 2-4.
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatal Hatósági Főosztály II. Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály; 6722 Szeged, Rákóczi tér 1.
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda, 6722 Szeged, Rákóczi tér 1.
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatal Földhivatali Osztály, 6900 Makó, Hollósy Kornélia u. 2/A.
- József Attila Városi Könyvtár és Múzeum Makó, 6900 Makó, Megyeház u. 4.
- Tamásy Aladár, 6900 Makó, Gárdonyi Géza u. 15.
- Irattár

2. sz. HATÁROZATI JAVASLAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete hozzájárul, hogy Tamásy Aladár (6900 Makó, Gárdonyi Géza u. 15.) a Makó, belterület 051/9 hrsz.-ú, önkormányzati tulajdonú ingatlanon – annak Tamásy Aladár általa bérelt területén álló és használatában lévő – Vörös-kereszt elnevezésű egyházi kisépitményt a Lechner Ödön Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. által kiírt Népi Építészeti Program elnevezésű pályázat keretében felújíttassa.

Határidő: azonnal
Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal – Jegyzői Iroda – Hatósági csoport
- Makói Polgármesteri Hivatal – Innovációs és Városfejlesztési Iroda – Vagyoncsoport
- Tamásy Aladár, 6900 Makó, Gárdonyi Géza u. 15.
- Irattár

M a k ó, 2018. március 20.

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

2. melléklet a „Makó város helyi építészeti örökségének védelméről szóló 13/2006. (IV.27.) önkormányzati rendelet módosításáról” tárgyú rendelettervezethez

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLATI LAP
(a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján)

A tervezett jogszabály várható következményei, különösen

- I. társadalmi hatásai:** A rendelet-tervezetnek társadalmi hatása nincs.
- II. gazdasági hatásai:** A rendelet-tervezetnek gazdasági hatása nincs.
- III. költségvetési hatásai:** A tervezetnek költségvetési hatása nincs.
- IV. környezeti következményei:** A tervezetnek környezeti hatása nincs.
- V. egészségi következményei:** A tervezetnek egészségi hatása nincs.
- VI. adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:** A tervezetnek adminisztratív hatása nincs.
- VII. megalkotásának szükségessége:** A rendelet mellékletében szereplő helyi egyedi védelem alá tartozó épületek felsorolásának aktualizálása.
- VIII. a jogalkotás elmaradásának várható következményei:** A rendelet mellékletében valóságnak nem megfelelő helyi egyedi védelem alá tartozó épületek szerepeltetése.
- IX. alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:** A rendelet módosítása ilyen feltételeket nem igényel.

Makó, 2018. március 20.

**Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének
/2018. (III.....) önkormányzati rendelete
Makó város helyi építészeti örökségének védelméről szóló 13/2006. (IV.27.)
önkormányzati rendelet módosításáról**

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás, valamint Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A Makó város helyi építészeti örökségének védelméről szóló 13/2006. (IV.27.) önkormányzati rendelet 3. sz. mellékletének helyébe ezen rendelet melléklete lép.

2. §

Ezen rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a hatályba lépését követő napon hatályát veszti.

Farkas Éva Erzsébet s. k.
polgármester

dr. Bálint-Hankóczy Beatrix s. k.
jegyző

1. Melléklet a Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének /2018. (III....)
önkormányzati rendeletéhez

Makó Város Önkormányzati Képviselő-testülete 13/2006. (IV.27.) Makó ör. rendelete

3. sz. melléklete

Helyi egyedi védelem alá tartozó épületek

Belterület

1. ÖV Apaffy u.1. HRSZ: 578
2. ÖV Apaffy u.11. HRSZ:571
3. ÖV Apaffy u. 19. HRSZ: 563/1
4. ÖV Apaffy u. 8. HRSZ: 1755
5. ÖV Aradi út 9. HRSZ: 5893
6. ÖV Aradi út 79. HRSZ: 6218
7. ÖV Aradi út 81. HRSZ: 6516
8. ÖV Aradi út 2. HRSZ: 6850
9. ÖV Aradi út 76. HRSZ: 6787/1
10. ÖV Aradi út 84. HRSZ: 6771
11. ÖV Aradi út 94. HRSZ: 6762
12. ÖV Arany János u. 11. HRSZ: 6860
13. ÖV Arany János u. 15. HRSZ: 6864
14. ÖV Arany János u. 28. HRSZ: 7431
15. ÖV Attila u. 25. HRSZ: 3286
16. ÖV Állomás tér HRSZ: 10938/13
17. ÖV Állomás tér 1. HRSZ: 4884
18. ÖV Állomás tér 7. HRSZ: 4888
19. ÖV Árpád u.1. HRSZ: 113
20. ÖV Árpád u.9. HRSZ: 102
21. ÖV Árpád u.12. HRSZ: 118/1 v. 118/2
22. ÖV Bajza u. 83. HRSZ: 7009
23. ÖV Batthyány u. 45. HRSZ: 5880
24. ÖV Báró Jósika u. 2. HRSZ: 431
25. ÖV Béke u. 1. HRSZ: 5522/1
26. ÖV Béke u. 7. HRSZ: 5427
27. ÖV Béke u. 9. HRSZ: 5425
28. ÖV Béke u. 14. HRSZ: 5433
29. ÖV Bolygó u. 1/a. HRSZ: 7783
30. ÖV Bolygó u. 6. HRSZ: 7709
31. ÖV Búza u. 22. HRSZ: 8277
32. ÖV Csanád vezér tér 4. HRSZ: 6
33. ÖV Csanád vezér tér 22. HRSZ: 787
34. ÖV Csanád vezér tér 24. HRSZ: 788
35. ÖV Csokonai u. 13. HRSZ: 4914
36. ÖV Deák Ferenc u. 57. HRSZ: 7594
37. ÖV Deák Ferenc u. 61. HRSZ: 7609
38. ÖV Deák F. u. 10. HRSZ: 7629/14
39. ÖV Deák Ferenc u. 30. HRSZ: 7652
40. ÖV Deák Ferenc u. 32. HRSZ: 7656
41. ÖV Eötvös u. 41. HRSZ: 7672
42. ÖV Eötvös u. 20. HRSZ: 7722
43. ÖV Eötvös u. 24. HRSZ: 7720
44. ÖV Eötvös u. 26. HRSZ: 7719

45. ÖV Eötvös u. 38. HRSZ: 7713
46. ÖV Erdei Ferenc. tér 9. HRSZ: 5890
47. ÖV Erdei Ferenc tér 4. HRSZ: 7453
48. ÖV Erdélyi püspök u. 29. HRSZ: 7187
49. ÖV Erdélyi püspök u.37. HRSZ: 7181
50. ÖV Erdélyi püspök u. 2. HRSZ: 7598
51. ÖV Gózmalom u. 4/A HRSZ: 4707
52. ÖV Gózmalom u. 4 HRSZ: 4764
53. ÖV Hajnal u. 2/A HRSZ: 7492
54. ÖV Hajnal u. 13. HRSZ: 7215
55. ÖV Hajnal u. 12. HRSZ: 7526/2
56. ÖV Hajnal u. 22. HRSZ: 7590
57. ÖV Hédervári u. 10/ B HRSZ: 5622
58. ÖV Hold u. 4. HRSZ: 5216
59. ÖV Hollósy Kornélia út 9. HRSZ: 768
60. ÖV Hosszú u. 1. HRSZ: 8749
61. ÖV Hosszú u.11. HRSZ: 8761
62. ÖV Hosszú u.31. HRSZ: 8786/1
63. ÖV Hosszú u.34. HRSZ: 8473
64. ÖV Hosszú u. 50. HRSZ: 8391
65. ÖV Hunyadi u. 2/A HRSZ: 5553
66. ÖV Hunyadi u. 2/B HRSZ: 5554
67. ÖV Hunyadi u. 6/A HRSZ: 5556
68. ÖV Hunyadi u. 6/B HRSZ: 5557
69. ÖV Iskola u.3. HRSZ: 183
70. ÖV Iskola u. 15. HRSZ: 175
71. ÖV Iskola u 18. HRSZ: 153
72. ÖV József A. u 1. HRSZ: 704/2
73. ÖV József A. u 5. HRSZ: 702/1
74. ÖV József A. u 13. HRSZ: 727
75. ÖV József A. u 2 – 4. HRSZ: 7 - 8
76. ÖV József A. u 6. HRSZ: 9
77. ÖV József A. u 8. HRSZ: 10
78. ÖV József A. u 10. HRSZ: 11
79. ÖV József A. u 24. HRSZ: 672
80. ÖV József A. u 36. HRSZ: 660
81. ÖV Justh Gyula u. 53/A HRSZ: 8342
82. ÖV Justh Gyula u.6. HRSZ: 3051
83. ÖV Justh Gyula u. 40. HRSZ: 8321
84. ÖV Kazinczy u.4. HRSZ: 7504
85. ÖV Kálvária u. 25. HRSZ: 741/1
86. ÖV Kálvária u. 35. HRSZ: 846
87. ÖV Kálvária u. 53. HRSZ: 870
88. ÖV Kálvária u. 30 HRSZ: 1357
89. ÖV Kálvin tér 3. HRSZ: 5339
90. ÖV Kálvin tér 7. HRSZ: 5301/2
91. ÖV Kálvin u.3. HRSZ: 5398
92. ÖV Kálvin u.5. HRSZ: 5399
93. ÖV Kálvin u.7. HRSZ: 5364
94. ÖV Kálvin u.9. HRSZ: 5213
95. ÖV Kálvin u. 46. HRSZ: 5470
96. ÖV Kálvin u. 58. HRSZ: 5487/2
97. ÖV Királyhegyesi út 28. HRSZ: 9236

98. ÖV Kossuth u. 33. HRSZ: 7826
99. ÖV Kossuth u. 35. HRSZ: 7829
100. ÖV Kossuth u. 39/A HRSZ: 7834
101. ÖV Kossuth u. 49. HRSZ: 7857
102. ÖV Kossuth u. 2. HRSZ: 796 és 797
103. ÖV Kossuth u 6. HRSZ: 799
104. ÖV Kossuth u 8. HRSZ: 800
105. ÖV Kossuth u. 22. HRSZ: 807
106. ÖV Lehel u. 3. HRSZ: 826
107. ÖV Lehel u. 15. HRSZ: 816
108. ÖV Liget u. 3. HRSZ: 4783
109. ÖV Liget u. 9. HRSZ: 4812/1
110. ÖV Liget u. 19. HRSZ: 5276/4
111. ÖV Lonovics sgt. 5. HRSZ: 4730
112. ÖV Lonovics sgt. 7. HRSZ: 4731
113. ÖV Lonovics sgt. 13. HRSZ: 4836
114. ÖV Lonovics sgt. 15. HRSZ: 4835
115. ÖV Lonovics sgt. 19. HRSZ: 4844
116. ÖV Lonovics sgt. 21. HRSZ:4845
117. ÖV Lonovics sgt. 23. HRSZ: 4841
118. ÖV Lonovics sgt. 27. HRSZ: 4840/6 és 4840/4
119. ÖV Lonovics sgt. 4. HRSZ: 5379
120. ÖV Lonovics sgt. 10. HRSZ: 5323
121. ÖV Lonovics sgt. 24. HRSZ: 5294/2
122. ÖV Lonovics sgt. 26. HRSZ: 5293
123. ÖV Lonovics sgt. 28. HRSZ: 5292
124. ÖV Lonovics sgt. 38. HRSZ: 4855
125. ÖV Lónyai u. 20. HRSZ: 317
126. ÖV Luther u. 2. HRSZ: 7938
127. ÖV Luther u.14. HRSZ: 8591
128. ÖV Maros parti strandfürdő HRSZ: 11475
129. ÖV Megyeház u. 1-3. HRSZ: 5553
130. ÖV Megyeház u. 5. HRSZ: 5586
131. ÖV Megyeház u. 7. HRSZ: 5585
132. ÖV Megyeház u. 9. HRSZ: 5583
133. ÖV Megyeház u. 33. HRSZ: 5734
134. ÖV Megyeház u.12. HRSZ: 7488
135. ÖV Megyeház u.14. HRSZ: 7489
136. ÖV Megyeház u.20. HRSZ: 7483
137. ÖV Mező Imre u. 11. HRSZ: 3375
138. ÖV Móricz Zsigmond u. 3. HRSZ: 880
139. ÖV Móricz Zsigmond u. 6. HRSZ: 862
140. ÖV Nagycsillag u. 41. HRSZ: 8364
141. ÖV Návay Lajos tér 10. HRSZ: 7865
142. ÖV Návay Lajos tér 12. HRSZ:7864/1
143. ÖV Páva u. 20. HRSZ: 84
144. ÖV Páva u. 22. HRSZ: 85
145. ÖV Páva u. 24/A, B HRSZ: 86, 87
146. ÖV Pázmány u. 2. HRSZ: 190
147. ÖV Petőfi park 5 HRSZ: 713
148. ÖV Petőfi park 15. HRSZ: 722
149. ÖV Petőfi park 2. HRSZ: 717
150. ÖV Petőfi park 10. HRSZ: 757

151. ÖV Petőfi park 14. HRSZ: 721
152. ÖV Petőfi u. 5. HRSZ: 5523
153. ÖV Posta u. 7. HRSZ: 5533/1
154. ÖV Ráday u. 20. HRSZ: 5658
155. ÖV Rákóczi u. 1. HRSZ: 5580
156. ÖV Rákóczi u. 5. HRSZ: 5578
157. ÖV Rákóczi u. 7. HRSZ: 5577
158. ÖV Rákóczi u. 9. HRSZ: 5576
159. ÖV Rákóczi u. 15. HRSZ: 5572
160. ÖV Rákóczi u. 21. HRSZ: 5569
161. ÖV Rákóczi u. 2. HRSZ: 5597
162. ÖV Rákóczi u. 14. HRSZ: 5639
163. ÖV Révai u. 7. HRSZ: 4694
164. ÖV Szegedi u. 15. HRSZ: 71
165. ÖV Szegedi u. 17. HRSZ: 72
166. ÖV Szegedi u. 27. HRSZ: 125
167. ÖV Szegedi u. 37. HRSZ: 132
168. ÖV Szegedi u. 14. HRSZ: 5389
169. ÖV Szegedi u. 16. HRSZ: 5388 és 5387
170. ÖV Szegedi u. 24. HRSZ: 5381 és 5382
171. ÖV Szegedi u. 26/ C HRSZ: 4719
172. ÖV Szegedi u. 44. HRSZ: 4689
173. ÖV Szent István tér 3. HRSZ: 540
174. ÖV Szent István tér 9. HRSZ: 544
175. ÖV Szent István tér 13. HRSZ: 546
176. ÖV Szent István tér 21. HRSZ: 550
177. ÖV Szent István tér 2. HRSZ: 93/1
178. ÖV Szent István tér 6. HRSZ: 95
179. ÖV Szent István tér 8/A HRSZ: 96
180. ÖV Szent István tér 14-16. HRSZ: 186
181. ÖV Szent István tér 18. HRSZ: 187/1
182. ÖV Szent István tér 22/B HRSZ: 555
183. ÖV Szent János tér 19/A HRSZ: 626/1
184. ÖV Szent János tér 24. HRSZ: 50 lakóház
185. ÖV Szent János tér 28. HRSZ: 46
186. ÖV Szent János tér 30. HRSZ: 45.
187. ÖV Szent János tér 32. HRSZ: 42.
188. ÖV Szent János tér 34. HRSZ: 41
189. ÖV Szent János tér 36. HRSZ: 38
190. ÖV Szép u. 3. HRSZ: 698
191. ÖV Szép u. 2- 4. HRSZ: 631
192. ÖV Szép u. 14. HRSZ: 637/1
193. ÖV Szép u. 20. HRSZ: 640
194. ÖV Szép u. 24. HRSZ: 642/3
195. ÖV Szikszai u. 2. HRSZ: 8052
196. ÖV Teleki László u. 5. HRSZ: 15/2
197. ÖV Teleki László u. 9. HRSZ: 13
198. ÖV Teleki László u. 11. HRSZ: 12
199. ÖV Teleki László u. 6. HRSZ: 630
200. ÖV Teleki László u. 8. HRSZ: 696
201. ÖV Teleki László u. 10/C HRSZ: 691
202. ÖV Teleki László u.12. HRSZ: 689
203. ÖV Tinódi u. HRSZ: 4840/6

- 204. ÖV Toldi u. 6/A HRSZ: 7201
- 205. ÖV Úri u. 1. HRSZ: 7511, 7512
- 206. ÖV Úri u. 5. HRSZ: a 7514
- 207. ÖV Úri u. 9. HRSZ: 7517
- 208. ÖV Úri u. 4. HRSZ: 7546
- 209. ÖV Úri u. 6. HRSZ: 7545
- 210. ÖV Úri u. 14. HRSZ: 7541/1
- 211. ÖV Úri u. 16. HRSZ: 7540
- 212. ÖV Úri u. 18. HRSZ: 7539
- 213. ÖV Úri u. 20. HRSZ: 7538
- 214. ÖV Úri u. 22. HRSZ: 7537
- 215. ÖV Úri u. 24. HRSZ: 7536
- 216. ÖV Úri u. 26. HRSZ: 7535
- 217. ÖV Úri u. 32. HRSZ: 7532
- 218. ÖV Vásárhelyi út. 5. HRSZ: 7130 és 7131
- 219. ÖV Vásárhelyi út 7. HRSZ: 7134
- 220. ÖV Vásárhelyi út 11. HRSZ: 7873
- 221. ÖV Vásárhelyi út 89. HRSZ: 10276/1
- 222. ÖV Vásárhelyi út 14. HRSZ: 7687
- 223. ÖV Vásárhelyi út 46. HRSZ: 7856
- 224. ÖV Vásárhelyi út 94. HRSZ: 3348
- 225. ÖV Vásárhelyi út 98. HRSZ: 3350
- 226. ÖV Vásárhelyi út 102. HRSZ: 3352/3
- 227. ÖV Vörösmarty u. 8. HRSZ: 92
- 228. ÖV Vásárhelyi u. 57/A HRSZ: 8062
- 229. ÖV Nagycsillag u. 24. HRSZ: 8054

Makovecz épületek:

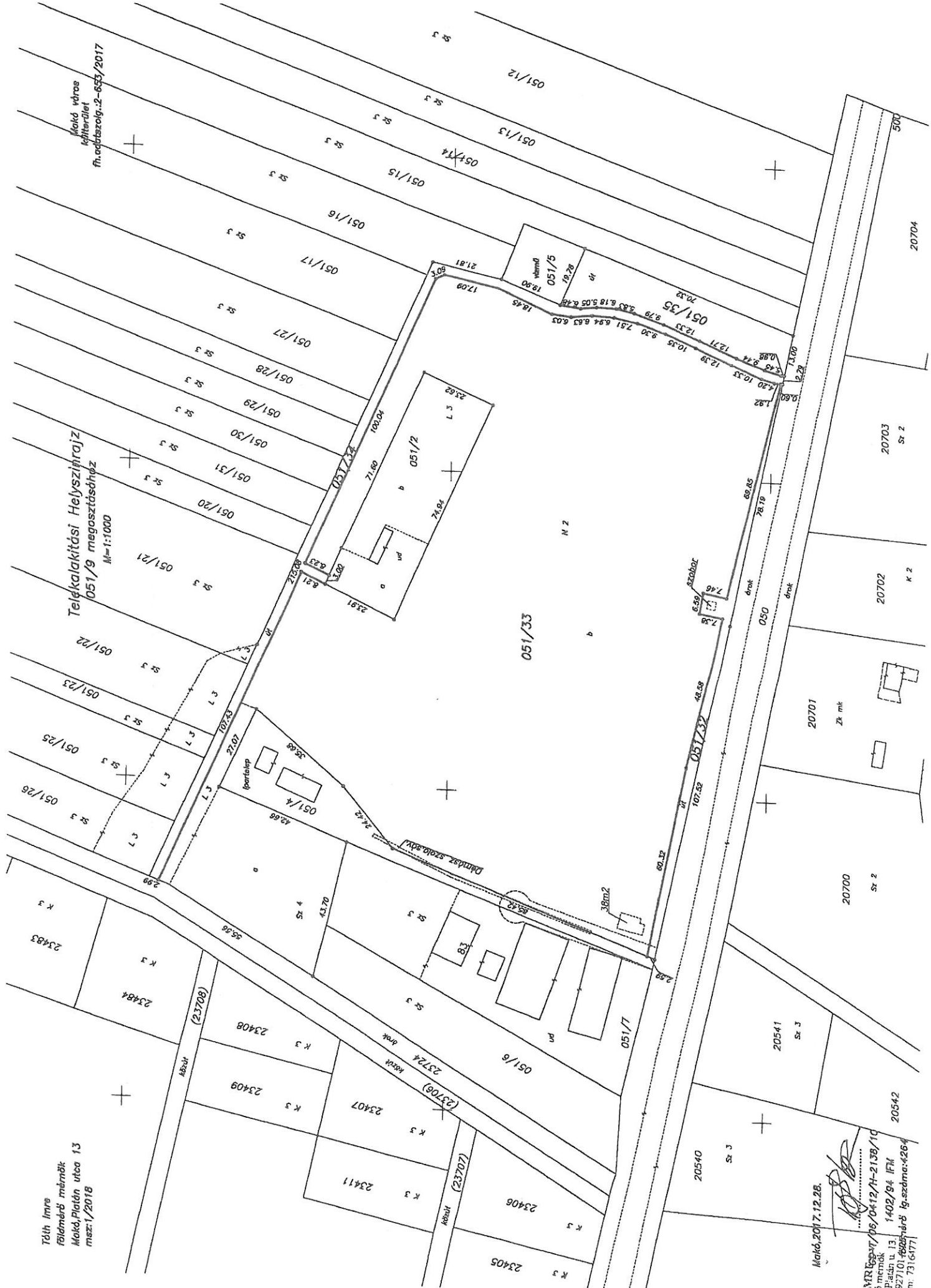
- 230. ÖV Posta u. 2. hrsz: 5542 (Hagymaház)
- 231. ÖV Makovecz tér 6. hrsz: 17 (termál- és gyógyfürdő)
- 232. ÖV Makovecz tér hrsz: 3. (zenepavilon)
- 233. ÖV Csanád vezér tér hrsz: 7624/8 (autóbusz-pályaudvar),
- 234. ÖV Búza u. 1/E hrsz.: 8077/1 (Búza utcai bölcsőde)
- 235. ÖV Széchenyi tér hrsz: 7613/5 (Széchenyi tér rekonstrukciója)
- 236. ÖV Széchenyi tér hrsz: 7510 (Kossuth szobor rekonstrukciója)
- 237. ÖV Csanád vezér tér 6. hrsz:705/A/2 (Sportcsarnok)
- 238. ÖV Szent János tér 9. hrsz: 18 (tanuszoda)
- 239. ÖV Kálvin tér 6. hrsz: 5301/7 (Kálvin téri iskola)
- 240. ÖV Hollósy K. u. 2/a hrsz: 709/4 (Közhivatalok Háza)

Külterület

- 241. ÖV Békéssámsoni út – Sűrűtanyai iskola 0286/44 hrsz
- 242. ÖV Békéssámsoni út – Koccintó Csárda 0329/7 hrsz
- 243. ÖV Békéssámsoni út – volt kovács műhely 0263/17 hrsz
- 244. ÖV Békéssámsoni út – Vadászház 0333/2 hrsz
- 245. ÖV Maroslelei út – iskola 087/20 hrsz
- 246. ÖV Makó-Rákos – Templom falmaradvány 12008 hrsz
- 247. ÖV Makó-Rákos Rákóczi u. 5. – Kúria 12070 hrsz
- 248. ÖV Makó-Rákos – volt iskola 12002 hrsz
- 249. ÖV Rákos-tanya 123. „utászház” 0426/2 hrsz
- 250. ÖV Ószegedi út – „Vörös-kereszt” 051/9 hrsz

Rövidítés:

ÖV = önkormányzati védelem

Makó város
köfőterület
fh. adatszolg.-2-653/2017

Telekalakítási Helyszínrajz
051/9 megosztásához
M=1:1000

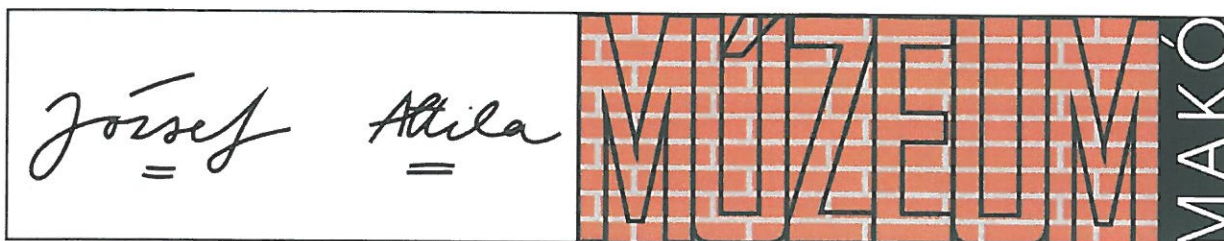
Tóth Imre
földmérő mérnök
Makó, Platán utca 13
mszr.1/2018

Makó, 2017.12.28.

[Handwritten signature]

TÓTH IMRE
földmérő mérnök
300 Makó, Platán u. 13.
Ic. szám: 71927101-4605-terület Ig.szám: K26-4
Állvány szám: 73161771

06/04/12/AH-2198/10
1402/94 IFM

Védettség alá vételi javaslat:

Az Ószegedi úti Vörös-kereszt

A kereszt, a keresztény ókor és középkor jámborságában és művészetében győzelmi jel, az üdvösség fája, amelyen Krisztus királlyá dicsőül, és mindig az Istenemberre emlékeztet. ¹

Mindazon szabadtéri keresztet, vagy annak nevezett vallásos jelképeket, esetleg szoborcsoportokat, amelyeket nem az egyház liturgikus cselekményeinek színterén (templom, kápolna) emeltettek, út menti keresztnek nevezünk. Általában nemcsak útszéleken, hanem nevezetes vagy hangsúlyos helyeken (folyópart, falu széle, a mező, dűlők kezdete, balesetek, katasztrófák helyszíne) állnak. ² De találunk harangláb mellett, ház előtt, temetőben, templom közelében is. Magánszemélyek többször saját földjükre, kertjükbe állíttattak. A keresztállítás okára és körülményeire a legbiztosabb felvilágosítást az emlékek feliratai és a kereszthez kapcsolódó szóbeli hagyomány utal. A felállított keresztet az egyház is elismerte, és mindig felszentelte. Ennek az időpontja általában május és szeptember között ünnepélyes, a helyszínen bemutatott szentmisével történt.

A kereszték anyagát, formáját és megmunkálását figyelembe véve térben és időben egyaránt változatos típusait különböztetjük meg. Legfontosabb anyaga kezdetben a kő és a fa, ezekhez idővel néhány újabb anyag (bádóg, öntöttvas, műkő) társult, amelyekből aztán különböző kombinációk jöttek létre.

Makón és környékén a kereszték nagy többségét a 19. második és a 20. század első felében állíttatták az ott élők. A népi vallásosság kutatását Bálint Sándor kezdte meg Szegeden és a környező településeken, amit később Barna Gábor folytat a mai napig. Az útmenti szakrális kis építmények kutatásának fontosságát pedig Gryneaus Tamás munkássága erősítette. A makói keresztokról Dr. Tóth Ferenc írt a Makó néprajzában.

A makói Vörös-kereszt

A pestis járválynak Makón 1739-ben 509-en estek áldozatul. Emlékükre az Ószegedi úton, a *pestis temető* mellett kápolnát emeltek Szent Rozália tiszteletére. A kápolna elpusztulása után helyére fakeresztet állítottak. Az 1835. évi kánoni látogatás szerint: „A Szegedre vivő út mellett egy

¹ BÁLINT 1997.289.

² MNL. V.435.

fakereszt a Megváltó bádóg alakjával, jó állapotban van. 1824-ben **Bálint Ferenc (1786–1861)** makói lakos által megújított, és ő ugyanakkor meg is áldotta. Semmiféle külön adománnyal nem rendelkezik, de midőn az idő viszontagságai miatt megrongálódik, a helyi gazdagabb polgárok által, akik önként nyújtanak segítséget, teljesen megújítatják, és illő állapotban őriztetik.”

Bálint Ferenc az elkorhadt keresztet kőkeresztre cserélte ki. A nép a színéről *Vörös keresztnek* nevezte. Az 1859. évi *Canonica visitatio* ismertette: „A Szegedre vivő út mellett egy kőkereszt a Megváltó kőből való alakjával; Bálint Ferenc makói lakos 1855-ben állította egy fakereszt helyére, és 50 forint alapítási tőkével látta el. „

A kereszt rongálásakor, 1859-ben Makra Imre prépostplébános panaszos levéllel fordult a városi tanácshoz; ebben az előzményeket is megemlítette: „Isten könyörületességének, ki a vidékünkön százegynehány év előtt pusztított döghalált kegyelmesen megszüntette, s a vidék lakosairól büntető ostorát levette, s azon kápolnát pótolja, mely itt hajdan Sz. Rozália tiszteletére állott.”

Elpanaszolta, hogy valaki a kereszt talpazatából fejszével kifeszegette a téglát.

Vidékünkön inkább az öntöttvas kereszték téglá alapon való állítása volt szokás. Ezekből az út menti kisépítményekből nagyon sok van a vidékünkön Makón és a környező településeken.

A Vörös-kereszt anyagát és ábrázolását tekintve is egyedülálló szakrális emlékünk, amely már másfél száz éve vigyázza a makói tájon élő embereket, és nyújt vigaszt számukra.

Névtelen makói asszonyok ültetik be minden évben virággal a kereszt kiskertjét. Nagyobb vallási ünnepeken friss virágokkal díszítik fel.

Ezt az egyedülálló szakrális emlékünket meg kell védenünk a jövő nemzedékének, ennek első lépése a védettség alá vétel.

A védettségről szóló határozattal az egykori kereszt állító Bálint Ferenc (1786–1861) leszármazottja, Tamásy Aladár (6900 Makó, Gárdonyi Géza u. 15.) pályázni kíván a Lechner Ödön Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit KFT. által kiírt Népi Építészeti Programra, melynek segítségével a kereszt restaurálási és felújítási munkálatait szeretni elvégeztetni.

Makó, 2018. 03.18.

Szikszai Zsuzsanna

József Attila Városi Könyvtár és Múzeum

intézményvezető

ÓSZEGEDI ÚTI VÖRÖS - KERESZT

JELENLEGI ÁLLAPOT

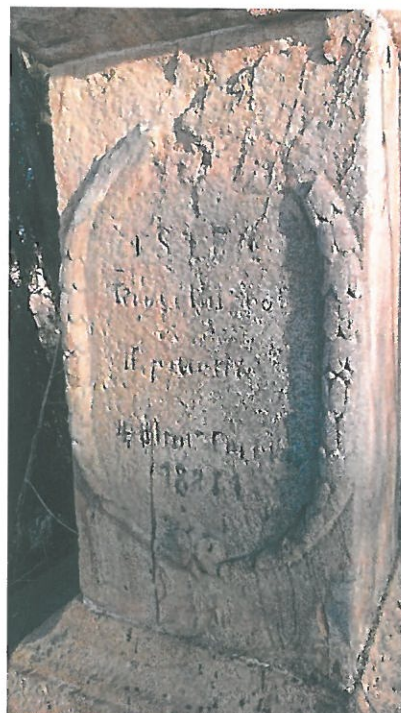
A képeken jól látható, hogy 24. órájában van az a kökereszt, melyet az 1739-es pestis járvány áldozatainak emlékére állíttatott Bálint Ferenc makói lakos 1855-ben. Sok helyen kötőanyagát elvesztette vagy az meggyengült. Réteges, lemezes leválások, mállások láthatók a kő felszínén. Sok helyen táskás „pudvásodás” is megfigyelhető.

Az eredeti szöveg olvashatatlan annak megállapítása további kutatást igényel.

Megfigyelhető a készítő igényes, precíz munkája. Az illesztések, fugák szabályosak.

Az emberi rongálás nyomai is megfigyelhető. Több az alapot képező téglát

eltávolítottak, kipiszkáltak a helyéről.

Az oszlop és az oszloptalp közé fém lapokat ütöttek, feszítés nyomai láthatók. Feltehető, hogy le akarták dönteni az oszlopot.

Anyagában van csapolva az oszlop az oszloptalphoz így nem tudták egy oldalról feszítve ledönteni.

Az oszlopfőről is szinte egy réteg lekopott, jól látható a kő keményebb és puhább rétegződése. A keresztben is lemezes leválások figyelhetők meg.

RESTAURÁLÁSI TERV

Az oszlop és alépítménye állapotából adódóan műtermi restaurálás szükséges.

A bontást követően a helyszínen ki kell javítani az alapot és a felső rétegét szigetelhető betonból kell elkészíteni.

A kövek műterembe szállítását követően tisztítás és az alépítmény sótelenítése következik.

Kőszilárdító anyaggal szinte a teljes felületet kell kezelni, van ahol meg kell ismételni az eljárást.

A teljes száradást követően következhet az esztétikai kiegészítés, javítás.

A helyszínre szállítás és a szigetelt alapra történő helyezés után hidrofób réteget kap az egész felépítmény.

A teljes folyamatról, fázisonként, fotódokumentáció készül.

ÁRAJÁNLAT

Makó Ószegedi úton lévő kőkereszt „Vörös kereszt” restaurálására

árajánlatom a következő : 3 250 000 Ft azaz hárommillió kettőszáz ötvenezer forint

Az ár tartalmazza a bontást, szállítást, sótelenítést, szilárdítást, kiegészítést, alap készítést, szigetelést, helyezést, daruzást, szállítást, hidrofóbizálást és az ezekhez szükséges anyagokat.

Apátfalva 2018. 03. 18.

Szigeti Márton

Kőszobrász

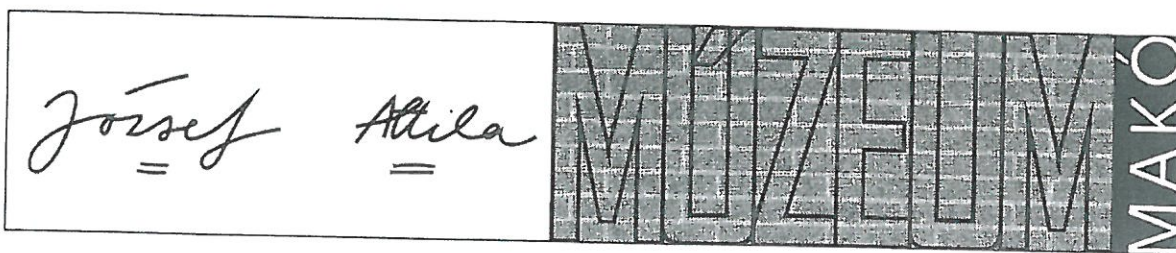
Nyilatkozat

Philipp Tamásy Aladár mako-
lakos, hozzájárulva, hogy az
Öregedi ut menti Vörös Körösztet
(Makó, Kéit. terület 0.51/3 Htsz.) a
Makó város Önkormányzata helyi véde-
lem alá vonja.

Egy nival kér em az Önkormányzatot,
hogy a kérelmünkre men álló "Vörös Körösztet"
nek a "Népi Építészeti Program" elve-
lési példázat keretében történő fel-
újításához járuljon hozzá.

Makó, 2018. 03. 23

Tamásy Aladár
Makó, Györolomim 15

Farkas Éva Erzsébet
Makó Város Polgármestere
6900
Makó Széchenyi tér 22.

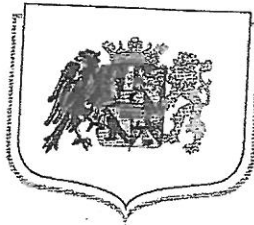
Ügyiratszám: 1/1555-8/2018/II.
Tárgy: Tájékoztatás elfogadása
Ügyintéző: Kaposta Áron
építésügyi hatósági előadó

Tisztelt Polgármester Asszony!

Makó Város Önkormányzata egyházi kisépítményt kíván helyi védelem alá vonni. Ez ügyben a csatolt megkeresés szerinti dokumentum tartalmával teljes mértékben egyetértek és tudomásul veszem. Semmiféle kiegészítést nem szeretnék tenni.

Makó, 2018. 03.23.

Szikszai Zsuzsanna
József Attila Városi Könyvtár és Múzeum
intézményvezetője

A CSONGRÁD MEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKÉTŐL

Tárgy: Helyi védelem alá helyezés válasz
Üsz.: 99-2/2018
Üi.: dr. Somosi Krisztina
Hiv.sz.: 1/1555-4/2018/II.

Makó Város Önkormányzata
Farkas Éva polgármester asszony részére

Makó

Széchenyi tér 22.
6900

Tisztelt Polgármester Asszony!

Fenti számú megkeresésére hivatkozással tisztelettel tájékoztatom, hogy a szóban forgó Ószegedi úti Vörös-kereszt helyi védelem alá helyezésével szemben nem teszünk kifogást hivatkozással a 2016. évi LXXIV. törvényre, valamint Makó város önkormányzata 13/2006. (IV.27.) önkormányzati rendeletére.

Szeged, 2018. március 23.

Tisztelettel:

Kakas Béla
a Csongrád Megyei Közgyűlés elnöke

Kaposta Áron

Feladó: Sándor Gabriella <sandor.gabriella@csongrad.gov.hu>
Küldve: 2018. március 22. 11:24
Címzett: Kaposta Áron
Másolatot kap: Sári Zsolt Zsolt
Tárgy: Vá: Makó - helyi védelem alá helyezési eljárás
Mellékletek: JPEG image.jpeg

Tisztelt Polgármester Asszony!

A Makó, külterület 051/9 hrsz-ú ingatlanon álló Vörös-kereszt építmény (egyházi kisépítmény) helyi védelem alá helyezésével kapcsolatban kifogást nem emelünk.

Tisztelettel:

Sári Zsolt

állami főépítész nevében és megbízásából:

Sándor Gabriella

terület- és településrendezési munkatárs

Csongrád Megyei Kormányhivatal

Kormány megbízotti Kabinet

Állami Főépítészeti Iroda

6722 Szeged, Rákóczi tér 1.

Tel.: 62/680-122

Fax: 62/680-121

E-mail: sandor.gabriella@csongrad.gov.hu

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
SZEVEDI JÁRÁSI HIVATAL

Ügyiratszám: CS-06/D01/1045-2/2018.
ÉTDR azonosító: -
ÉTDR iratazonosító: -
Ügyintéző: Petvai Ferenc
Telefon: 62/680-134

Tárgy: Makó, Ószegedi út, ún. Vörös-kereszt
helyi védelmének ügyében tájékoztatás
Műemléki törzsszám: 2765
Hiv. szám: 1/1555-5/2018. II.

Makó Város Polgármestere

Makó
Széchenyi tér 22.
6900

Fenti hivatkozási számon érkezett megkeresésükre, tájékoztatjuk T. Címet, hogy a Makó, Ószegedi út mentén, a 051/9 (telekalakítást követően: 051/32) helyrajzi szám alatt álló ún. Vörös-kereszt helyi védelem alá helyezése ellen örökségvédelmi szempontból kifogást nem emelünk.

Jelen nyilatkozatunkat Makó város helyi építészeti örökségének védelméről szóló 13/2006. (IV. 27.) Makó ör. rendelet alapján adtuk ki.

Szeged, 2018. március 22.

Dr. Holubán Csilla
hivatalvezető nevében és megbízásából

Masa Ferenc
osztályvezető

Erről értesül:

1. címzett (elektronikus úton)
2. Irattár

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
MAKÓI JÁRÁSI HIVATALA
FÖLDHIVATALI OSZTÁLY

Farkas Éva Erzsébet Polgármester Asszony részére

Makó Város Önkormányzata

Makó

Széchenyi tér 22.

6900

Iktatószám: 20.179-2/2018.

Tárgy: Tájékoztatás

Ügyintéző: Molnár Zsolt

Tel.: 62/681-457

Hiv. szám: 1/1555-7/2018/II.

Mell.:

Tisztelt Farkas Éva Erzsébet Polgármester Asszony!

A Makó Város Önkormányzata által megküldött 1/1555-7/2018/II. számú, a Makó külterület 051/9 helyrajzi számú ingatlanon álló Vörös-kereszt építmény helyi védelem alá helyezésével kapcsolatos megkeresésre válaszolva a Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatal Földhivatali Osztálya a következő tájékoztatást adja:

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Makói Járási Hivatal Földhivatali Osztály az érintett egyházi kisépítmény helyi védelem alá helyezésével kapcsolatban észrevételt nem tesz, az eljárással kapcsolatban kifogást nem emel.

Makó, 2018. március 22.

A járási hivatalvezető jogkörében eljárva:

dr. Lakatos-Tóth Andor

járási hivatalvezető-helyettes nevében és megbízásából:

